

Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.

Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

---

Joachim Lütkemann

**Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Joachimus Lutkemannus,
Theol. Licentiatus; Ecclesiastes & Professor Physices Metaphysicsesq[ue]
Ordinarius. ab Insana Bacchanaliorum Turpitudine, Studiosos Iuvenes serio
dehortatur**

Rostochi[i]: Kilius, 1647

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn734822464>

Druck   Freier Zugang

R U . Progr. 1647

- 1) Hermann Schückmann
- 2) Joachim Lüttmann
- 3) -
- 4) Hermann Schückmann
- 5) Johannes Anistorp

Universitäts
Bibliothek
Rostock

[http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn734822464/phys_0002](http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn734822464/phys_0002)

DFG

2
Prop.

PROGRAMMA
Quo
RECTOR
UNIVERSITATIS ROSTOCHIENSIS
JOACHIMUS LUTKEMANNUS,
Theol. Licentiatus; Ecclesiastes &
Professor Physices Metaphysicesq;
Ordinarius.

^{ab}
INSANA
BACCHANA-
LIORUM TURPI-
TUDINE,

Studioſos Juvenes ſeriò dehortatur.

ROSTOCHI,
Tytis NICOLAI KILI, Acad. Typogr.
ANNO M. DC. XLVII.

VAria in variis locis sacra
ut variæ sunt mortalium libidi-
nes, turpissimo Deastro Baccho
instituta legimus, cu: Diaboli-
cum suum Evoe, plenis ta-
bus acclamabant, & victimis
fœdissimis hostiabant. Apud Athenienses pariter
& Latinos agebantur Ascolia, in quibus utres in-
flatos ventoq; veletiam vino plenos altero pede
insiliebant, in honorem Dionysii, ubi sæpius in-
ter saltandum in terram labentes decidebant;
peritior autem vinum habebat præmium. Quæ
præterea acta fuerint præclare expressit Virgil.
l. 2. Georgicorum.

— Baccho caper omnibus aris
Caditur. Et veteres ineunt proscenia ludi,
Præmiaq; ingentes pagos Et compita circum
Theseidæ posuere, atq; inter pocula lati
Milibus in pratis unctos saliere per utres.
Nec non Ausonii Troja gens missa coloni
Versibus incomptis ludunt, risuq; soluto,
Oraq; corticibus sumunt horrenda cavatis;
Et te Bacche vocant per Carmina lata, tibiq;
Oscilla ex alta suspendunt mollia pinis.

A 2

Hinc

Hinc omnis largo pubescit vinea fætu;
Complentur vallesq; cavae saltusq; profundi
Et quocunq; Deus circum caput egit honestum.
Eundem ritum Natalis comes, in sua Mytholo-
gia, hisce verbis explicat: Bacchi statua cum Carmi-
nibus inconcinnis & ororum more compositis in ejus lau-
des patriæ idiomate singularum nationum circum fe-
rebar circa vineas: quæ res plurimum ad fertilita-
tem, conferre putabatur, atq; ij qui ista faciebant perso-
nas sumebant è corticibus arborum & vini face ali-
quando perungebantur, ne cognosci possent, quia multa
ridicula, multa parum decoræ, multa turpia & podo-
re plena dicebant, quæ sine personis dicere omnino pu-
duisse. Deinde vincis lustratis ad altare Bacchi, un-
de discenderant, redeuntes, sacras victimas in lancibus
offerebant, & comburebant? Deinde altissimis arbori-
bus imagines quasdam modo fictiles, modo ligneas,
Baccho sacras & illisimiles appendebant, quas à parvi-
tate oris dicebant Oscilla, ut longissime possent prospic-
cere, quia vineis conferre putabantur. His ita actis in
Convivium & convivio domum discedebant. Hæc
ille, ex quibus Bacchantium insaniam cognoscis,
fœditatem autem si phallogogia seu phallica
consideras, præente Augustino l. 7. C. D. c. 21. In
Italia compitis quadam dicit (Varro) sacra Liberi ce-
lebrata, cum tanta licentia turpitudinis, ut in ejus ho-
norem pudenda virilia colerentur: non saltem aliquan-

sum

tum verecundiore secreto, sed in propatulo exultante
nequitia. Nam hoc turpe membrum per Liberi dies fe-
stos cum honore magno postellis impositum, prius per
rura in compitis, **E**go in Urbem postea vectabatur.
In oppido autem Lavinio unus Libero totus mensis tri-
buebatur, cuius diebus omnes verbis flagitiosissimis u-
tebantur, donec illud membrum per forum trans ve-
ctum esset atq; in loco suo quiesceret. Cui membro inho-
nesto matrem familias honestissimam palam coronam
necessere erat imponere. Sic videlicet Liber Deus pla-
candus fuerat pro eventibus seminum: Sic ab agris fa-
scinatio repellanda, ut matrona hoc facere cogeretur in
publico quod nec meretrix si matrona spectarent, per-
mitti debuit in theatro. Originem foedissimarum fe-
riarum Natalis comes recenset: Fama est, inquit,
quod Pegaso imagines Dionysii ex Eleutheris Civita-
te Bœotiae in Atticam regionem portante, Athenienses
Deum neglexerunt, neq; ut mos erat, cum pompa acce-
perunt: quare Deus indignatus pudenda hominum
morbo infestavit, qui erat illis gravissimus: tunc eis ab
oraculo quo pacto liberari possent potentibus, respon-
sum datum est, solum esse remedium malorum omnium
si cum honore **E**pompa Deum receperissent: quod fa-
ctum fuit. Ex ea re tum privatim tum publicè lignea
Virilia thyrsis alligantes per eam solemnitatem gesta-
bant. Ita Natalis; Ludovicus vives autem in com-
mentariis, quibus illustravit Augustinum de

Civ. D. aliter: Diodorus Osiridem quem eundem Bacchum fuisse ferunt, disceptum à Typhone fratre narrat datumq; unicuiq; eorum qui cum Typhone conjurabant, partem aliquam quo fideliores inter se forent. Osiridis mors melius celaretur: Virile membris cum nemo vellet recipere, in Nilum est abjectum. Postea I sis mariti necem ulta, membra omnia ex conjuratibus recuperavit. Ubi deesse mentulam intellexit, imaginem ejus sacravit. Ad suam Consolationem majore habuit honore, quam reliquas partes, Ceremoniasq; Sicra ilii instituit, phallumq; dixit, cui primum initabantur futuri sacerdotes. Quia autem vanissimas fabulas conati sunt naturalibus interpretationibus honorare, etiam mysterium quæsiverunt, in ista turpitudine, quæ per pagos villasq; ingenti boatu risuq; fuit celebrata. Nam Bacchum seminibus praesesse jndicare voluerunt. Sine Baccho friget Venus. Euripedis est quod addo, in Bacchi laudem cantatum:

Τὴν παυσίλυπον ἀμπελὸν δύαι βερτᾶς,
όντες δὲ μηκέτ' ὄντες οὐκ εἰν χύπεις,
δύο ἀλλο πορπνὸν δύεν ἀνθεώπις επ.

Oblivionem palmitem mali dedit.

Si vina tollas & venus statim perit

Nec dulce quidquam restat hinc mortalibus.

Egregium, si Baccho placet, mysterium! Turpitudines sunt, quæ narravi, immundarum animarum

rum animarum, quæ uno vero Deo destitutæ, fraudibus immundi spiritus, immunditiæ prosti-
tuuntur, seq; ut Augustin. d. l. loquitur *spurcorum*
demonum turbis con violandas polluendasq; præbent.
Nec celebrari sacra tam probo Deo poterant, nisi
à thyrsgeris furore correptis, tanta insanìa, ut
omni pudore posthabito, per secreta silvarum
clamoribus & dissonis & turpissimis ejulantes,
per furem agere, non per fraudem viderentur.
Hæc illa dementia est, quæ adeo Christianis pla-
cuit, ut nulla arte tolli penitus potuerit. Tam dif-
ficulter cupit obliterari inveterata lascivia. Ast
utinam ne superare stuperent Ethnicam petu-
lantiam Christiani. Illi insaniebant quotannis,
vel saltem tertio quovis anno, unde Trieterica di-
cebantur sacra, quasi triennalia, nostri quotidie.
Ignominiosum nobis est, verum tamen, si veritas
dicenda; totam multorum studiosorum vitam
Academicam, perpetua esse bacchanalia. Futili-
tibus & ineptiis destinare nobilem juventu-
tem; nocturnis diurnisq; discursionibus; be-
luinis clamoribus & boatibus; rixis & tumul-
tibus tranquilla noctis silentia, & diei honestam
securitatem turbare; temulentas pugnas & cæ-
des movere, quid est, nisi bacchanalia desipere?
Cogitate, si quid adhuc sani in vobis est, cogitate,
non tantum Christo vos nomen dedisse, quod
vobis

vobis cum plebe commune est, sed quod vos super
vulgi sortem evehit, sapientiae vos virtutisq; studiosos audire. Quid Christo cum Belial?
quid luci cum tenebris? quid sapientiae cum tur-
pissima dementia? Christo estis sacri; ita puta-
tis, ita profitemini; in Diaboli castra aperte tran-
sire non erubescitis, ipsi q; turpissimam scurrilita-
te libare. Tristis ubiq; omnium rerum est facies;
Bello ardet Corpus Christi; sonat ferrum, offen-
si numinis iudicium; nos Bacchi orgiis sacrare, &
nostra malitiâ bellum alere non desistimus. Si
diuturnis hisce malis, quibus premimur ita ani-
mus obstupuerit, ut sensu etiam molestiae carere
cæperit, scitote, o Amici, gravior vos expectat ira.
Numen est, quo cù bellū geritis, potentia latiflui
minis effugere non poteritis, nec eis sapientiam
corrumperet. Novit figura atq; cogitata ani-
mi. Sistit nobis hisce diebus Ecclesia Salvatorem
nostrum in vincula conjectum, morti q; tradi-
tum. Ecce homo! Ecce! quantum laboravit pro
tua salute, Deus benedictus in secula? Nolite per-
dere, quod Deus sibi acquisivit peculium, effusio
sanguine. De tnobis omnibus pater luminis spi-
ritum cognitionis & sapientiae, ut nos ipsos cog-
noscamus, & solidam in Christo Iesu salutem,
serio quaeramus. p. p. Rostochii 28. Fe
bruarij, Anno 1647.

• 6(0) •

Universitäts
Bibliothek
Rostock

[http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/ppn734822464/phys_0011](http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn734822464/phys_0011)

DFG

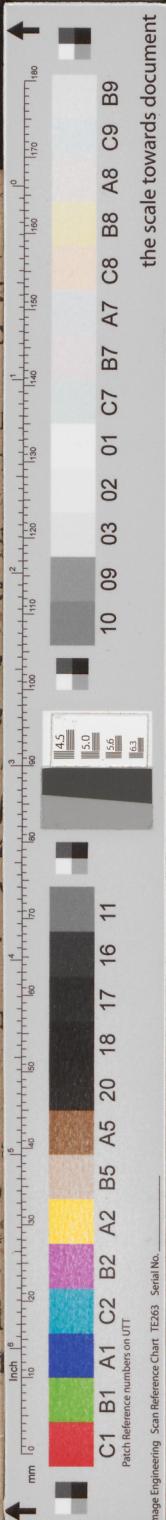
Universitäts
Bibliothek
Rostock

[http://purl.uni-rostock.de
/rosdok/pnn734822464/phys_0012](http://purl.uni-rostock.de/rosdok/pnn734822464/phys_0012)

DFG

terrâ, sive quæ in cœlis sunt. celestes Spiritus, unum nunc cœlum, quotquot in terris agunt, ex quo quæcunque unus dicit Imperator omnibus. In hoc verò quæcunque longè lateq; patens piorum quod explicari satis nequit. Dei verbis gratiosissimis ad tæ societatis consideratione gratitudinē: *Accessit is, inquit, et civitatem Dei vivi, Huius innumerabilium Angelorum primogenitorum, qui conscripsit universorum Deum, Et eorum, Et ad Novi Testamenti Videndum nobis est, ne le magni facit Spiritus Dei, tandem nostræ naturæ intentionem; Hæc ubi spreta fuerint nullus ad eam in omnem recessus patebit.*

Vobis ista, *Cives Academici* ponuntur, scripta non modo propensi, qui vestræ omniuersitatis ipsi & qui ordinis vestri cesseritis Diabolo & Angelum Academiarum nullas

ciliati cœ-
pus sanctis;
constituūt,
tenens in
ta & quam
tia, id est
ur à Spiritu
n tam bea-
titam D E O
ontem Sion
celestem Et
concionem
lis, Et Judi-
orum perfe-
rem Jesum.
nus, quam
am & stu-
evatæ emi-
ore gratiæ,
itatem re-

primis pro-
ced affectus
upidus est.
lmam con-
ii in perni-
as moliun-
tut,